

Datum
2020-09-23

Yttrande

Diarienummer
TN-2020-1246

Till
Kommunfullmäktige

Motion av Niclas Röhr (M) om utökat ansvar för p-vakter, STK-2020-406 STK-2020-406

Tekniska nämndens arbetsutskott har beslutat att lämna följande yttrande:

Yttrande

Broken Windows-teorin, som motionären refererar till, är en teori inom kriminologin – det vetenskapliga studiet av brott – och denna teori utgår från att brottsprevention inträder genom att, exempelvis, förhindra just ytterligare krossade glasrutor genom att snabbt reparera den sönderslagna rutan. I fall av nedskräpning och klotter skulle detta kunna appliceras som en snabb reaktion på att skräp ligger på marken, genom att snabbt städa undan skräpet eller för den delen avlägsna klotter för att förhindra att ytterligare klottrande kommer till stånd. Metodens avsikt är att förhindra eskalering av oönskade beteenden.

I miljöbalken (1998:808) anges i 29 kapitlet 7 och 7a §§, att den som skräpar ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till döms för nedskräpning till böter eller fängelse i högst ett år (7 §) samt att den som begår en gärning som avses i 7 § döms för nedskräpningsförseelse till penningböter, om nedskräpningen är att anse som mindre allvarlig (7 a §). Redan begreppet ”döms” visar således att det är ett brott. 29 kapitlet miljöbalken har också rubriken; **Straffbestämmelser och förverkande**. Att nedskräpning är ett brott för vilket böter kan förekomma innebär således att utdömandet av böter ankommer på den domstol eller rättskipande förvaltningsmyndighet, så som exempelvis polismyndigheten, som i lag eller annan författning givits rätten att meddela böter. Någon sådan rätt har inte givits kommuner eller kommunala bolag och kan således inte meddelas av kommunala parkeringsvakter.

Det kan därtill påpekas att kommunala parkeringsvakter i enlighet med lag om kommunal parkeringsövervakning (1987:24) utövar övervakning av efterlevnaden av sådana föreskrifter om parkering eller stannande av fordon som omfattas av ett förordnande enligt 1 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift. I denna sistnämnda lag anges i 5 § att har fordon stannats eller parkerats i strid mot föreskrifter som avses i 1 § samma lag, får parkeringsanmärkning meddelas av en polisman eller av en sådan parkeringsvakt som avses i lagen (1987:24) om

kommunal parkeringsövervakning. Parkeringsvakter kan således meddela anmärkning som leder till en felparkeringsavgift. Parkeringsanmärkning utgör således inte böter.

Det kan i sammanhanget noteras att inte heller ordningsvakter förordnade enligt 3 § lag om ordningsvakter (1980:578) kan utfärda böter. Sådana ordningsvakter har med stöd i lag medgivits vissa begränsade polisiära befogenheter men utfärdande av böter för nedskräpning eller liknande är inte någon sådan erhållen befogenhet.

Inom kommunalrätten finns vissa grundprinciper som begränsar den kommunala kompetensen. Dessa grundprinciper, som har utvecklats i rättspraxis, har i samband med översyner under 1990-talet förts in i kommunallagen (1991:900) och överförts i den nu gällande kommunallagens (2017:725) 2 kapitel. Principerna utgörs dels av kompetensbegränsande principer, dels av vissa principer som aktualiseras när en kommun agerar inom ramen för sin kompetens.

De kompetensbegränsande principerna anger den yttre ramen för kommunernas handlingsfrihet. Till dessa principer hör förbudet att ta sig an uppgifter som enbart ankommer på någon annan, se 2 kap. 2 § kommunallagen (2017:725). En kommun får exempelvis inte ägna sig åt rent statliga angelägenheter. Det innebär också, som huvudregel, ett förbud mot att engagera sig ekonomiskt i sådana angelägenheter. Den kommunala kompetensen kan utvidgas genom bestämmelser i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter som ger kommuner ökade befogenheter i förhållande till vad som gäller enligt kommunallagen. Något undantag har inte genomförts i denna lag avseende kommuners möjligheter att utfärda böter. Motionens förslag är därmed inte möjligt att genomföra. I framtagande av förslag till yttrande har samråd skett med jurist vid kanslienheten på Fastighets- och gatukontoret.

Kommunfullmäktige föreslås med hänvisning till detta besluta att anse motionen vara besvarad.

Ordförande

.....
Andréas Schönström (S)
.....

Nämndsekreterare

.....
Philip Lee
.....